

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U000572

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 17-02-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: №8-к від 08.01.2025

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Немченко Костянтин Сергійович

2. Kostiantyn S. Nemchenko

Кваліфікація: 081

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 20-12-2024

Спеціальність за освітою: Право

Місце роботи здобувача: Державне некомерційне підприємство "Державний університет "Київський авіаційний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 45853942

Місцезнаходження: просп. Гузара Любомира, 1, Київ, 03058, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 7193

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.07.61, 10.07.61.03, 10.07.01

Тема дисертації:

1. Механізм реалізації фіскальної функції держави: теоретико-правові аспекти
2. The mechanism of implementation of the fiscal function of the state: theoretical and legal aspects

Реферат:

1. Дисертаційна робота є комплексним науковим дослідженням, у якому розкрито загальнотеоретичні характеристики й практичні особливості фіскальної функції держави, механізму її реалізації, особливості структури та функціонування даного механізму в сучасних умовах з метою визначення оптимальних шляхів і способів його модернізації. З'ясування стану дослідженості наукової проблеми, доктринальних джерел, підготовлених українськими і зарубіжними авторами, насамперед, ученими – представниками теорії держави і права, адміністративного, податкового, господарського, фінансового, муніципального права, а також ученими-економістами, представниками політичної науки, державного управління надало можливість розкрити ті аспекти і проблеми, що є малодослідженими або залишилися поза науковою увагою. Методологія дослідження фіскальної функції держави, механізму її реалізації зумовлена предметом і об'єктом, метою і завданнями даної роботи. Йдеться про систему філософських, загальнонаукових,

спеціально-наукових методів наукового пізнання, методологічні підходи й відповідні принципи дослідження, що дозволили об'єктивно проаналізувати власне механізм реалізації фіскальної функції держави як багатогранного явища. Зокрема, завдяки використанню принципів комплексності, правового плюралізму, історизму, об'єктивності, системності, міжгалузевості й міждисциплінарності, а також компаративістського функціонального, діяльнісного, інструментального та інших методологічних підходів і відповідних методів дослідження удосконалено поняттєво-категорійний апарат дослідження шляхом уточнення, розмежування й визначення співвідношення ряду таких основоположних категорій як: «фіскальна функція держави», «фіскальна політика держави», «фіскальний суверенітет держави», «фіскальна незалежність держави», «фіскальна децентралізація», «механізм реалізації фіскальної функції держави», «механізм реалізації фіскальної політики держави», «механізм реалізації норм і принципів фіскального права», «фіскальний (податковий) механізм», «механізм фіскальної системи», «механізм держави», «механізм правового регулювання» тощо. Автором виокремлено широкий і вузький підходи до визначення фіскальної функції держави. Зокрема, це один з основних соціально значущих напрямів діяльності держави та функціонування її механізму, що має системний економічний і політико-правовий характер, полягає у створенні передумов, необхідних для ефективної фіскальної діяльності і функціонування фіскальної системи держави, з використанням таких основних інструментів як державні доходи та державні видатки, а також забезпечення прав та свобод усіх учасників правовідносин у процесі акумуляції державних доходів (широке розуміння). Проаналізовано загальнотеоретичні властивості системи функцій сучасних держав, підстави їх класифікації, особливості зовнішніх і внутрішніх функцій держави, з'ясовано змішану природу і зміст фіскальної функції держави, таких їх підфункцій як податкова, бюджетно-штрафна, митна, що включають акумулюючу та контрольну складові. Наголошено, що на різних етапах еволюції фіскальної функції держави вагомим є значення держави як основного суб'єкта її здійснення; посилення впливу органів державної виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізацію державної фіскальної і фінансової політики, спеціально уповноважених органів, що здійснюють адміністрування податків та зборів, контролюючих органів, а також відповідальності за порушення податкового законодавства. У дисертації обґрунтовано визначення механізму реалізації фіскальної функції держави як багатоаспектного явища, що складає цілісну систему правових, організаційних, матеріально-фінансових, ідеологічних та інформаційних засобів, що становлять відносно відокремлені та взаємодіючі підсистеми, спрямовані на належне забезпечення реалізації фіскальної функції держави, її об'єктно-суб'єктних характеристик з метою розбудови правової, демократичної, соціальної держави. Досліджено нормативно-правову, інституційну, матеріально-фінансову, інформаційно-ідеологічну основи механізму реалізації фіскальної функції держави. Запропоновано низку критеріїв визначення ефективності реалізації фіскальної функції держави на підставі економічного, соціального, правового, адміністративного і комплексного підходів, виокремлено існуючі проблеми і способи їх вирішення. Це стосується удосконалення нормативно-правової та інституційної основ механізму реалізації фіскальної функції держави, форм і методів її здійснення, правового статусу уповноважених суб'єктів та їх системи. Зокрема, аргументовано внесення змін і доповнень до законодавства України, зокрема, до Податкового кодексу України (ст. 14, пп. 164.2.9. пункту 164.2. статті 164, п.п.170.2.7. пункту 170.2 статті 170), а також імплементації Директиви Ради ЄС 2006/112/ЄС про загальну систему податку на додану вартість та ін.

2. The dissertation is a comprehensive scientific study that reveals the general theoretical characteristics and practical features of the fiscal function of the state, the mechanism of its implementation, the peculiarities of the structure and functioning of this mechanism in modern conditions in order to determine the best ways and means of its modernisation. The study of the state of research of the scientific problem, doctrinal sources prepared by Ukrainian and foreign authors, primarily scholars of the theory of state and law, administrative, tax, economic, financial, municipal law, as well as economists, representatives of political science and public administration, made it possible to reveal those aspects and problems that are poorly understood or have remained outside the scientific attention. The methodology of studying the fiscal function of the state and the mechanism of its implementation is determined by the subject and object, purpose and objectives of this work. This refers to the system of

philosophical, general scientific, special scientific methods of scientific knowledge, methodological approaches and relevant research principles that allowed an objective analysis of the mechanism of implementation of the fiscal function of the state as a multifaceted phenomenon. In particular, through the use of the principles of complexity, legal pluralism, historicism, objectivity, systematicity, intersectorality and interdisciplinarity, as well as comparative functional, activity, instrumental and other methodological approaches and relevant research methods, the author improves the conceptual and categorical apparatus of the study by clarifying, delineating and determining the correlation of a number of such fundamental categories as 'mechanism of implementation of the fiscal function of the state', "mechanism of implementation of the fiscal policy of the state", "mechanism of the state", "mechanism of legal regulation", "mechanism of state legal regulation", "mechanism of exercise of state power", etc. The author distinguishes broad and narrow approaches to the definition of the fiscal function of the State. In particular, it is one of the main socially significant areas of the State's activities and the functioning of its mechanism, which has a systemic economic, political and legal nature, and consists in creating the preconditions necessary for effective fiscal activity and functioning of the State's fiscal system, using such basic instruments as public revenues and public expenditures, and ensuring the rights and freedoms of all participants to legal relations in the process of accumulation of public revenues (broad understanding). The author analyses the general theoretical properties of the system of functions of modern states, the grounds for their classification, and the specific features of external and internal functions of the state, and also clarifies the mixed nature and content of the fiscal function of the state and such sub-functions as tax, budgetary and penalty, and customs functions, which include accumulation and control components. It is emphasised that at different stages of evolution of the fiscal function of the State, the importance of the State as the main subject of its implementation is significant; the influence of the State executive authorities ensuring the formation and implementation of the State fiscal and financial policy, specially authorised bodies administering taxes and fees, controlling bodies, and also liability for violation of tax legislation is increasing. The dissertation substantiates the definition of the mechanism of implementation of the fiscal function of the State as a multidimensional phenomenon which constitutes an integral system of legal, organisational, material and financial, ideological and information means which constitute relatively separate and interacting subsystems aimed at ensuring proper implementation of the fiscal function of the State, its object and subject characteristics with a view to building a legal, democratic and social State. The author studies the regulatory, legal, institutional, material and financial, informational and ideological bases of the mechanism of implementation of the fiscal function of the State. The author proposes a number of criteria for determining the effectiveness of the implementation of the fiscal function of the State on the basis of economic, social, legal, administrative and integrated approaches, identifies existing problems and ways to solve them. This concerns the improvement of the regulatory and institutional framework for the mechanism of implementation of the fiscal function of the State, forms and methods of its implementation, legal status of authorised entities and their system.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Немченко К. С. Фіскальна функція держави в системі функцій соціальної держави. Право і суспільство. 2020. № 1. С. 76-83. DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2020.1-1.12> URL: http://pravoisusilstvo.org.ua/archive/2020/1_2020/part_1/14.pdf

- Немченко К. С. Фіскальна функція держави: пізнавально-аналітичні аспекти природи та змісту. Альманах права. 2018. Вип. 9. С. 228-232. URL: <https://almanahprava.org/assets/images/issues/09/almanah-prava-09-2018.pdf>
- Немченко К.С. Фіскальна політика держави: доктринальний рівень пізнання. Альманах права. 2020. Вип. 11. С. 169-175. DOI: 10.33663/2524-017X-2020-11-30 URL: <http://jnas.nbu.gov.ua/article/UJRN-0001139045>
- Немченко К.С. Порівняльно-правовий аналіз системи банківського нагляду в Україні та зарубіжних країнах. Часопис Київського університету права. 2012. №1. С. 396-401. URL: <http://jnas.nbu.gov.ua/article/UJRN-0000323950>
- Nemchenko K. Realization of fiscal function of the state in the context of globalization: international experience and opportunities for Ukraine. Інновації та їхній вплив на економіку та суспільство: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми, 25 жовтня 2024 р.). Суми, 2024. URL: <https://researcheurope.org/conf-66/>
- Немченко К.С. Definition and substance of fiscal function of state on the modern stage. Science and society: the 5th International conference (June 15, 2018) Accent Graphics Communications & Publishing, Hamilton, Canada. 2018. P. 76-84

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0114U003871; 0114U003870; 0117U0022697

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бобровник Світлана Василівна
2. Svitlana V. Bobrovnyk

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Демиденко Володимир Олексійович
2. Volodymyr O. Demydenko

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.02**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-6771-0080**Додаткова інформація:** Scopus Author ID 57205548802;
https://scholar.google.com.ua/citations?user=kl_mZPYAAAAJ&hl=uk**Повне найменування юридичної особи:** Національна академія внутрішніх справ**Код за ЄДРПОУ:** 08751177**Місцезнаходження:** пл. Солом'янська, 1, Київ, 03035, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:****Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Лощихін Олександр Миколайович
2. Oleksandr Loshchykhin

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.01**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-9689-1650**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Державний податковий університет**Код за ЄДРПОУ:** 44550814**Місцезнаходження:** вул. Університетська, буд. 31, Ірпінь, 08201, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство фінансів України**Ідентифікатор ROR:****Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Тараконич Тетяна Іванівна
2. Tetiana I. Tarakhonych

Кваліфікація: к.ю.н., старший науковий співробітник, 12.00.01**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-1586-5088**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Оніщенко Наталія Миколаївна

2. Nataliia M. Onishchenko

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1671-2139

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Пархоменко Наталія Миколаївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Пархоменко Наталія Миколаївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Фещенко О. Л.

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна